

Skladatelé pocházející z českých zemí působící v zahraničí

Do vývoje symfonie na německém území zasáhli i další autoři pocházející z českých zemí.

František Xaver Pokorný (1729-1794, působení v öttingen-wallersteinské kapele od 1753, studium v Mannheimu 1754 a od 1767 hostoval v thurn-taxisově kapele v Řezně) napsal téměř 60 symfonií se značnými nároky na dechové nástroje. Klarinetové koncerty pod vlivem mannheimským.

Koncert pro rohu, tympány a smyčce

<https://www.youtube.com/watch?v=uFhBk1u0G9k>

Cca 40 symfonií **Václava Vodičky** (cca 1720-1774), autora školy hry na housle spjatého s Mnichovem (od 1745), prozrazují vliv mannheimské tvorby. Tiskl svá díla v Paříži.

Houslová sonáta č. 1, op. 1 z 1739 – galantní sloh

<https://www.youtube.com/watch?v=qPqtTc7RZhA>

Franz Anton Rössler-Rosetti

(nar. 1746-50, zemř. 1792),

rodák ne z Litoměřic (starší literatura), ale z Mimoně. Hud. vzdělán v Praze, patrně u jezuitů.

Projevuje ve svých 36 symfoniích **mysl pro kontrapunkt a vyspělou orchestraci**.

Působil v **öttingen-wallersteinské kapele**, rovněž jako kapelník, orchestr řídil od kontrabasů.

Později ve Schwerinnu. Schubart o něm mluví jako o jednom z nejoblíbenějších skladatelů své doby,

Burney si všímá jeho vlivu na Haydna a Mozarta.

Symfonie D dur

<https://www.youtube.com/watch?v=3KNYgQA9hYQ>

Rovněž řada koncertů – klavírní

Josef Bárta

(psán také Bartha nebo Bartta, 1744 – 1787)

o životě a působení jen málo informací.

Zřejmě byl knězem, působil jako varhaník v Praze u paulánů a servitů, 1770 do Vídně, oblíbený skladatel singspielů.

Komponoval rovněž třívěté symfonie, jejichž rukopisy značně rozšířeny, mj. až do Ruska.

Jako jeden z mála autorů komponoval symfonie i v mollových tóninách, čímž se blíží některým Haydnovým dílům ze 70. let 18. století.

Sinfonia f moll

<https://www.youtube.com/watch?v=v3fYr2-OOKY>

Anton Kammel (1730-1784?)

studoval na piaristické koleji ve Slaném a na pražské univerzitě, pak díky Vincenci hraběti z Valdštejna-Vartemberka studoval u Tartiniho v Padově, po r. 1765 se usadil jako houslista a violista v Londýně.

Přátelil se s J. Ch. Bachem, byl oblíbencem královny Charlotty, některá jeho díla populární až do 19. století,

časté záměny s Haydnem.

Kammelovy dopisy hraběti Valdštejnovi obsahují cenné informace o londýnském hudebním životě.

Symfonie F dur je součástí op. 10 a vyšla tiskem r. 1775.

2. věta: Andante

<https://www.youtube.com/watch?v=FCzTX8cDKmA>

Johann Christian Bach (1735-1782)

Po smrti otce 5 let v Berlíně

od r. 1754 působil a **studoval v Miláně – vliv Sammartini a opera seria,**

dále v Bologni u Padre Martiniho kontrapunkt

Komponoval mj. **chrámová díla**, ze šlechtických služeb přešel do chrámových (varhaníkem milánské katedrály, konverze ke katolicismu).

1760 první opera Artaserse v Turíně

Od 1762 v Londýně, zde komponoval operu, ale i jiné žánry.

Spolu se skladatelem a gambistou C. Fr. Abelem založil „Bach-Abelovy koncerty“, **první abonentní koncerty v Londýně**, které trvaly 17 let (1764-81) a byly v londýnské společnosti velmi populární.

Zde vystupoval též jako pianista.

Koncert E dur, část 1. věty a 2. věta

<https://www.youtube.com/watch?v=DXGNfxyq9QA>

Také koncerty ve Vauxhall Garden. Oblíbencem královny, vyučoval v královské rodině hru na cembalo. Přátelství s Burneyem. Za manželku si vzal zpěvačku Ceciliu Grassi. Ke konci života zchudl a byl nemocen.

„Můj bratr [C. Ph.E.] žil, aby komponoval, já komponuji, abych žil.“

Adriano in Siria, 1765 – La dolce fiamma

<https://www.youtube.com/watch?v=P1yUQJj7NbI&t=18s>

Významným způsobem ovlivnil W. A. Mozarta (1764-65) při jeho cestě do Londýna, setkali se pak i v Paříži – zde premiéra opery **Amadis de Gaule ve formě tragédie lyrique**, která neměla jednoznačný úspěch.

<https://www.youtube.com/watch?v=VVjddgxjsEM>

Ještě předtím se proslavil svými operami v Mannheimu – Temistocle, Lucio Silla (v 70. letech). Psal metastasiovský typ opery. V operách pro Londýn ustupuje typ da capo árie. Integrace přehry do opery.

Lucio Silla

<https://www.youtube.com/watch?v=hjorKav7bn8>

Upravil Gluckovu pařížskou verzi opery **Orfeo et Euridice**, někteří muzikologové tvrdí, že oslabil „reformní momenty“, ale úprava byla úspěšná a v této podobě se dílo hrálo i v Neapoli.

Oratorium Gioas, re di Giuda (1772).

<https://www.youtube.com/watch?v=Flm5T-vok2w>

Galantní styl a jeho rozvíjení, italské vlivy (kromě berlínského období). Řada děl tiskem (Londýn, Paříž, Amsterdam).

Jednoduchá, periodická, elegantní témata, krátké motivy, jednoduchá harmonie, žádná dramatická překvapení, hladce plynoucí hudba. Postupně se motivy prodlužují, kontrastní témata se výrazněji profilují. Příležitostný vliv lidové hudby. Nápaditá orchestrace. Syntéza.

Velký význam: klavírní koncert (dvou- a třívěté).

V symfoniích rovněž nekomplikovaný, symfonie třívěté. Někdy koncertantní.

<https://www.youtube.com/watch?v=-PrjR-1KVZ0>

<https://www.youtube.com/watch?v=LqgUSBvTAg4>

François-Joseph Gossec

(1734 Belgie - 1829 Francie)

Syn sedláka, začínal svou hudební kariéru jako chrámový zpěvák.

1751 odešel do Francie, kde hrál významnou roli v hudebním životě takřka 50 let

1754 vystupoval v soukromém orchestru bohatého mecenáše F. Rameaua, Alexandra De Riche de la Pouplinière

V Paříži se seznámil se Stamicem a s inovacemi mannheimského orchestru.

1758 se oženil se zpěvačkou Marie-Elisabeth Georges

Prvních šest symfonií vydal v roce 1756 jako opus 3.

V 25 letech se rozhodl napsat *Requiem*, v němž využil rozsáhlého instrumentálního aparátu a které jej proslavilo takřka přes noc.

<https://www.youtube.com/watch?v=sQoD5RA8Osc>

V letech 1762 – 1769 řídil soukromé divadlo prince de Condé v Chantilly. Zde začal psát svá jevištní díla, kterými se příliš neproslavil (různé žánry – komické, tragédie lyrique, baletní hudba)

Od r. 1766 převzal také řízení orchestru prince Contiho.

V letech 1769 - 1773 dirigoval orchestr nazvaný *Concert des Amateurs*, který sám založil a jenž se věnoval provozování současných děl. Orchestr si získal rychle velký věhlas po celé Evropě.

Dále Gossec po určitou dobu řídil Concert spirituel, později působil v Opeře.

Přesto, že jej podporovala celá řada významných šlechticů, nadchl se pro ideály francouzské revoluce a stal se oficiálním skladatelem v době republiky.

Jeho symfonie jsou čtyřvěté, vykazují velmi výrazný Stamicův vliv.

Postupně práce s dechovými nástroji, jako jeden z prvních ve Francii začal používat klarinety. Známa je jeho symfonie s programním názvem *La chasse*.

Symphony in E-flat major Op. XII, No. 5

<https://www.youtube.com/watch?v=lb6sj2dhrmk>

Anton Zimmermann (1741 - 1781)

- ve své době velmi znám a ceněn, zemřel nečekaně
- jeho skladby byly zaměňovány za díla Haydnova, četné tisky i opisy
- původem ze Slezska (Breitenau u Bruntálu)
- působil v katedrále v Hradci Králové jako varhaník a především po r. 1770 v Bratislavě, kde se 1775 oženil. Zprvu se snažil získat místo v Brně či Olomouci.
- 1776 se stal kapelníkem a dvorním skladatelem u vysokého církevního hodnostáře Josepha Batthyányho a řídil (od houslí) jedno z nejvýznamnějších hudebních těles v Uhrách. Orchester vystupoval se světskými skladbami 2x týdně.
- od 1780 varhaníkem v katedrále sv. Martina v Pressburgu.
- **singspiel a melodramy** (**Andromeda und Perseus**, 1781 Wien, <http://www.youtube.com/watch?v=BcEGpA5leOs>)
- **komorní hudba, 3- a 4věté symfonie** – melodičnost, expresivita, elementy lidové hudby (i moravské)

Symfonie G dur, pastorální, použití pastýřské trouby,

3. věta: Finale-Presto

Missa Pastoralis

https://www.youtube.com/watch?v=Mz_0aVJ3IYg

Bádání a tematický katalog (2011): Slovenská muzikoložka Darina Múdra.

Vyšlo v němčině.

Vídeň - úvod

Ve Vídni jakožto hlavním městě monarchie a jednom z předních evropských hudebních center žily desítky skladatelů (jen v letech 1790-1800 jich bylo cca 60!).

Řada z nich pocházela přitom právě ze zemí Koruny české, např.:

F. I. Tůma, F. L. Gassmann, L. Koželuh, V. Jírovec, J. K. Vaňhal, bratři Vraničtí, F. Kramář, J. A. F. Míča (Mitscha - synovec jaroměřického kapelníka Františka Antonína), J. A. Štěpán (Steffan), J. Jelínek, A. Kraft, J. V. H. Voříšek ad.